

JSME CHUDĀ• PĀ~Ā•BUZNĀ•?

StĀ™eda, 11 Ā™Ā-jen 2017

Vznik a dĀ™vod pĀ™etrvávání naší relativní chudoby oproti západním sousedĀ™m je dĀ™leĀ™itě pochopit, abychom se správnĀ™ rozhodovali v dalším vztahu k EU, k pĀ™jetí eura Ā™i vstupu do „tvrdého jádra“. Naše ekonomické relace k bohatým zĀ™stávají nezMĀ™né pĀ™mi jakémkoliv hospodĀ™ském pokroku. MoĀ™ná, Ā™e neodhadnujeme všechy souvislosti, nicménĀ™ alespoĀ™ by tento Ā™lánek mohl vést k diskusi.

Struktura blahobytné západní zemĀ™ a vznik jejího bohatství Jako první uvedu, Ā™e Japonsku a NĀ™mecku bylo po válce mohutnĀ™ pomoheno, protoĀ™e se nacházely na hranicích sovětským blokem a byly jakými„výkladními skĀ™inĀ™mi“., navíc v nich bylo komunistické myšlení nejniĀ™ší, staly se spolehlivými partnery pro americké vojenské základny, které jim zajišovaly bezpečnost, aniĀ™ by oni museli mít armády a tím se stát znovu nebezpečnými. Blahobytná zemĀ™ se vyvíjí z průmyslové zemĀ™ vývojem, který lze nazvat: vývoj od kvantity ke kvalitĀ™ a následnĀ™ k postupné degradaci obojího. PĀ™vodní průmyslová zemĀ™ má velkou porodnost zvlštĀ™ venkovského obyvatelstva, které se stĀ™huje za prací do měst. Pro podĀ™adnĀ™jší práce je dost lidí a průmysl se máše rozvíjet. Venkovské obyvatelstvo se postupnĀ™ vyšerpá sníĀ™ením porodnosti a odchodem mladých lidí do měst v dĀ™sledku mechanizace zemědělských prací. Porodnost celkovĀ™ klesne a národ začne vymírat a mít nedostatek pracovníků, který se Ā™eší nejprve imigrací z jiných zemí nebo odchodem podĀ™adné a málo placené práce do zaostalejších zemí nebo do východní Evropy, která komunistickým režimem ztratila „strukturu blahobytné zemĀ™“. V blahobytných zemích, kde rodiny mají „dva psy, ale jen jedno dítě“., velké procento Ā™en dĀ™ti nemá a dvě dĀ™ti jsou téměř nepšitelný limit, se dĀ™tem dává veškerá moĀ™ná péše všetnĀ™ vzdĀ™lání. tlak na to, aby vystudoval obraznĀ™ Ā™ešeno „kaĀ™dý blb“. Zatím co dĀ™tíve studovali jen vybraní inteligentní lidé (školství bylo zamĀ™eno na soutĀ™ Ā™ a výběr), nyní se prosazuje, aby vystudoval kaĀ™dý. K tomu smĀ™ují neintervence pĀ™imé i politicky a ideovĀ™ zprostĀ™edkované. Tím nastává intelektuální a kulturní nivelizace společnosti. To ovlivňuje celou intelektuální sféru. Najednou nejsou kvalitní lidé, nejsou myšlenky. Z tohoto stavu se odvozuje ideový relativismus a individualismus nemající místo pro kolektivní zodpovědnost, z Ā™ehoĀ™ napohled vyplývá zbytečnost kvalitních ideálů a lidí. Vlastníci penĀ™z a odborníci jsou obvykle lidé vybraní ekonomickou soutĀ™í, jsou to lidé kvalitní jen v jednom aspektu Ā™ivota, mají zájem na obchodĀ™, propagaci výrobků a fungování ekonomiky, ale fungování státu nikdo nerozumí a trĀ™ní návyky vycházejí z vstĀ™ic zákazníkovi, se promítají do politiky jako nihilistický populismus. Ztratila se úplnĀ™ ideová diskuse a elita, která by byla schopna zaujmout vedoucí pozice, zĀ™stává na okraji společnosti nepochopena. Relativizace hodnot zakoštenila. (U nás je to také tak, nejvyšší kvalitaší lidé pocházejí z komunistické doby.) Mezitím vzniká společnost, která uĀ™ nemá dĀ™lníky z domácího obyvatelstva (tĀ™mi jsou buš migranti, nebo se podĀ™adná práce vyvezla do zahraničí – tĀ™eba do Ā™eské republiky). Společnost nepotĀ™ebuje výrobu, ta se má uskutešnit kdekoli, ale zisky jdou do blahobytné zemĀ™. DĀ™chodci chtějí svoje dĀ™chody z rĀ™ných fondů investovaných ve výrobĀ™ a obchodu, peníze by měly být stabilní a tak vymírající zemĀ™ polyká další migranty, kteří nahrazují chybějící lidi ve všech zbývajících pracích všetnĀ™ slušeb. Pokud se porodnost domácího obyvatelstva dostaneĀ™ nezvyšš alespoĀ™ po nějaké době, pro coĀ™ se nezdá napohled Ā™ádny dĀ™vod, nastane postupná etnická výměna obyvatelstva a nová kulturní epocha. To je sice uĀ™ znatelnĀ™ v dohledu, ale prozatím ještĀ™ nenastalo. Tak vzniká jakési paradigma blahobytné zemĀ™, kde se snoubí podnikavost, historické vlastnictví penĀ™z, nemovitostí, ale i trhĀ™. Toto „vlastnictví trhĀ™ je nejdĀ™leĀ™itĀ™jší“. Tradiční trĀ™ní návyky jsou vĀ™bec podstatné. Jak jsme se stali chudou zemí (relativnĀ™ k Západu) ZemĀ™ východní Evropy se vyznašují zvlštním paradigmatem: mají vyspĀ™lé obyvatelstvo pĀ™ibliĀ™nĀ™ jako na ZápadĀ™ a problémy s obnovou obyvatelstva shodnou s blahobytnými zemĀ™mi, ale pĀ™itĀ™ Ā™ivotní úroveň se pohybuje od 25% do 60% svých západních vzorů. Bez jakési „domácí pracovitosti“ (lidé si vytváší mnoho vĀ™cí samozásobováním, samoslužbami a sdílením slušeb v rámci rodiny a známých) by to bylo ještĀ™ mnohem ménĀ™, protoĀ™e platy jsou vĀ™tšinou v rozmezí 20 – 40%. Tato situace je dána historicky, protoĀ™e obyvatelé těchto zemí nevlastní investice a trhy. ProstĀ™ ztratily Ā™as komunistického a postkomunistického režimu k zaujetí světových trhů a k vytvošení vlastnictví investic do významných podniků majících nejvyšší zisky. Dnes jen velmi málo záleĀ™í na nějaké „vzdĀ™lanosti národa“., na „pracovitosti“ apod. To jsou uĀ™ zastaralé pojmy. VzdĀ™lané lidi je moĀ™no získat ze zahraničí a pracovitost se vyušije v Ā™ínĀ™; naopak je to výhodnĀ™jší, ušetĀ™ se investice do vzdĀ™lání. DĀ™leĀ™itě je vlastnictví investic. Vysoké vzdĀ™lání je potĀ™ebné ojedínĀ™le, nové technologie jsou „uĀ™ivatsky orientované“ a potĀ™ebují k obsluze jen stĀ™ednĀ™ vzdĀ™lané lidi, kvalitní stĀ™ední škola úplnĀ™ staší, podstatĀ™ techniky není potĀ™eba rozumĀ™ (potĀ™ebujeme snad znát, jak funguje počítaš nebo mobil?). Pro nás je dokonce dĀ™leĀ™itĀ™jší Ā™lovĀ™k, který nedĀ™ zrovna nějakou významnou práci, ale pracuje a platí danĀ™, než Ā™lovĀ™k, který ze státu vyĀ™dímá zdarma vzdĀ™lání, ale uplatňuje ho v „blahobytné zemi“. Tak se postkomunistické zemĀ™ stávají jakými„vzdĀ™lávacími stĀ™edisky“., zaplatí vzdĀ™lání, ale ztratí nejen náklady na vzdĀ™lání, ale i lidi. PĀ™ed válkou jsme patĀ™ili mezi vyspĀ™lé zemĀ™. Struktura blahobytné zemĀ™ byla u nás tenkrát podobná západním a pĀ™mi normálním vývoji bychom mohli být na

úrovni Rakouska. Zničující byla železná opona, odtržení od západních trhů, ze kterých plynuly největší zisky. Trh nebylo možno navrátit a dodnes navráceny nejsou. Vzpomínám si, jak v Moravii vyráběli sporáky pro Francii, ale neprodávali je tam. Sporáky se vyvezly do Francie za nízkou cenu a tam dostaly značku francouzské firmy, pod kterou se prodávaly. Totéž bylo s mixéry a dalšími výrobky. Peníze v takovémto případě plynou vlastníku do kapsy, nikoliv výrobcům. Baže to dokonce v době, ve svém prvomájovém proslovu v r. 1928 pronesl, musí odstranit velkoobchodnickou spekulaci. On jako vysoce produktivní výrobce obuvi by vydával peníze obchodníkům, kteří by kupovali od něj levnější boty a draho prodávali. Proto odstoupil k výstavbě obchodních domů a obchodu v každé obci. Vydával potom na obchody, kterým mohl zaplatit mechanizaci práce v jeho továrně. Vábec nejhorším artiklem vzhledem k výdělku jsou subdodávky. Košile se vyrobit u nás a knoflíky v Rumunsku, ale německý konečný výrobce knoflíků, dá na košili svoji vizitku, a prodá ji za několikanásobnou cenu než je prostý součet ceny košile a knoflíků, a to včetně proto, že je vlastníkem trhu. Mnohdy to prodá nazpět u nás nebo v Rumunsku a vyřadí i našeho výrobce, který by stejným způsobem košili zpracoval, protože obchody obvykle chtějí známou značku, a nemají důvěru v ty, kteří nejsou vlastníky trhu. Ale nemysleme si, že vzdálenost od zákazníka je podstatná, nikoliv, podstatné je, kdo je vlastník a manažer. Všechny montovny jsou opět jen zaměstnáváním laciné pracovní síly. Vlastníci jsou v zahraničí a jich plynou zisky z výroby i obchodu. Všechno to jsou pro nás jen jakési podřízené práce, bez velké přidané hodnoty. Vlastnictví je podstatné, ale jen tenkrát, když je (jako u Bati) spojeno s vlastnictvím trhu. Po pádu komunistického režimu se už s tím nedalo nic dělat. Ztratili jsme i východní trhy, protože všichni kupovali západní zboží, které bylo konkurenceschopnější (někdy ani nebylo kvalitnější). Západní firmy obsadily trh a ještě více zbohatly, zatímco my jsme byli jenom zachráněni. Hlavní podíl na tom měli zákazníci a jejich přesvědčení.

Potom nastaly banky a obchodní akce. Naše firmy byly podfinancované, privatizace byla mnohdy spojena se zmatky, propouštěním lidí apod. Naše lidé se začali doprodeje zahraničního zboží, protože nejvíce vydávali. Za takových okolností se samozřejmě cizí kapitál zmocnil trhu a některých našich podniků. Cizí kapitál dobře ví, že nemá jenom prodávat zahraniční výrobky, brzy by totiž lidé v takové zemi nemohli nic kupovat. Musí je i zaměstnávat a tak se pomalu vytváří situace, která je dnes. Občané České republiky, pokud nepracují ve službách a drobné místní výrobě, jsou závislí jen na zaměstnanci velkopřemyslu a dodavateli levných komponent. Země dává odrazem celkové situace. Od nás se vyváží kukuřice, pšenice a žito (podporováno dotacemi EU). Avšak zpracování probíhá zahraničními firmami (Agrofert je výjimkou) mnohdy v zahraničí.

Závěr: metropole bohatnou a periferie chudnou, nestane se periferií velkého celku! Nemyslím si, že vznik dnešního paradigmatu byl nějaký cílený záměr, vyvinul se z celé situace postkomunistické doby a zakonzervoval se, protože vyhovuje tomu, kdo z toho těží. Východním národům nebylo dopřáno ono blahodárné paradigma poválečné západní Evropy samostatných států, které si měly přetvořit nastavit cla a vést vlastní fiskální politiku tak dlouho, až vyspěly a mohly se stát svobodně sdružovat, a to pod americkou bezpečnostní supervizí, nikoliv nadvládou. Východní státy se naproti tomu po pádu komunismu staly vazaly a doprospěv dotací, ztratily svoje místní trhy a vlastnictví investic. Blahobytné západní Německo už nacisty nacpalo mnoho prostředků do východního, ale lidé z východu stále odchází pracovat na západ a jsou většinou, která už má jen polovinu obyvatel, závislá na dýchání. Tak dopadá vazalská země jsou v jednom politickém bloku s blahobytnou. Tak máme dopadnout i my naši další integraci v tzv. tvrdém jádru. Do jednoho politického celku nemohou jít blahobytné země a jejich vazalové zárovy. Protože žijeme v době, kdy metropole bohatnou a periferie chudnou, v takovém celku se staneme periferií. Politické struktury budou sloužit ekonomickým zájmům hegemonů, kteří budou chtít stav zakonzervovat a bránit jej politickými metodami. Vidíme Francii, jak se snaží politickými metodami zamezit konkurenci našeho dopravce. Jakmile bude jen náznak jakéhokoliv našeho pronikání, hned si najdou nějaký politický důvod, buď v oblasti ekologie, daní, mezd a všeho možného. Budou nás jen podporovat, abychom nebyli extrémně nespokojeni, zisky jdou opět na západ a k nám jdou dotace, za které budeme líbat ruce; a pokorně poslouchat, pokud ne, podniky ukončí u nás výrobu a zavedou ji jinde. Těba odstěhují i kodovku. Robotizace výroby je jen pokračováním automatizace, nic neznamená, jen pokud by nastala náhle, zvýší nezaměstnanost opět jen v těch vazalských zemích, v montovnách apod., naopak zaměstnané lidé v blahobytných (projekty a stavba robotů). Investice na robotizaci jsou vysoké a musí se splácet peníze, aby se nějak výrazně mohly snížit ceny. Mimo blahobytné země; Západu máme daleko všichni; možnost, nebo snaději vynikneme kvalitou a cenou, mnohde jsou naše známé a nejsou ony záporné přesvědčení proti nám. To neznamená se s Evropou rozcházet, ale nenechat si vzít politickou suverenitu. Podle toho by měli i občané se rozhodovat v politické oblasti, při volbách, při vytváření politických stran atd.

VLASTIMIL PODRACKÝ